Anul al 54-lea | 16 Pagini | EXEMPLARUL { În România: 3 lei / În străinătate: 6 lei | 16 Pagini | Nr. 322 Luni 22 Noembrie 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE ÎN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

„ASOCIAŢIUNII" CENTRALA SIBIIU

Fără busolă

Am subliniat adesea în articolele noastre lipsa de orientare a guvernului în rosturile economice, pe care s'a apucat să le dirijeze după norme şi metode, care de cele mai multe ori se bat cap în cap, în paguba factorilor de producţie, în paguba consumatorilor şi în paguba bunului mers al economiei naţionale.

Fără să ne mai referim la absurditatea menţinerii regimului de excepţie, care îngrădeşte comerţul nostru cu străinătatea şi pune cele mai grele piedici în calea operaţiunilor de devize şi a plăţilor externe, fără să mai stăruim asupra devierii Băncii Naţionale dela rostul ei normal de distribuitor şi regulator al creditului intern şi de apărător al stabilităţii monetare, spre a lua asupra-şi sarcina grea şi delicată a controlului şi dirijerii întregului nostru comerţ cu străinătatea, n'avem decât să ne oprim la măsurile contradictorii decretate în ce priveşte valorificarea produselor pe piaţa internă şi externă, ca să ne dăm seama de haosul şi lipsa de busolă care stau la temelia politicii economice guvernamentale.

S'au fixat pe de o parte prime de export şi preţuri minimale la desfacerea cerealelor, al căror curs cată să fie susţinut prin intervenţii directe în transacţii a organelor oficiale de valorificare, în scopul de-a se asigura o rentabilitate cât mai ridicată producătorilor.

S'au fixat pe de altă parte preţuri maximale pe piaţă la o serie de articole de principală consumaţie şi s'a dat curs sancţiunilor din legea speculei, în scopul de a se reprima orice tendinţă de urcare a preţurilor, ceeace vine în contradicţie cu politica de valorificare a producţiei naţionale afirmată prin măsurile enunţate mai sus.

Odată însă cu acţiunea de combatere a preţurilor ridicate, alte organe cu caracter public au înţeles să lovească producţia şi comerţul cu adaosuri de noui sarcini, fie fiscale, fie tarifare, care, fatalmente împing mereu la urcarea preţurilor, combătută de guvern, prin alte măsuri.

Intr'un articol recent „Criza petrolului", apărut în „Universul", d. Tancred Constantinescu sublinia tocmai una din anomaliile acestei politici de măsuri contradictorii, îndreptată contra industriei petrolifere.

Statul a hotărît o nouă sporire a tarifelor de transport pe ziua de 22 Noembrie 1937, pentru petrolul destinat exportului, după ce le mai sporise de curând cu 15%, pe ziua de 1 Aprilie a. c. A sporit apoi din nou şi valorile medii — de 2 ori în interval de 3 săptămâni — după ce mai fusese majorate odată şi în 24 Aprilie a. c., iar, pe de altă parte, a redus preţurile produselor petrolifere la consumul intern.

Tot acest adaos de sarcini noui impuse producţiei de petrol se urcă la circa un miliard pe an, peste miliardele pe care le percepe Statul, comunele, judeţele, cu diferitele lor oficii anexe şi peste reducerea la mai mult de jumătate din preţul tonei de păcură, furnizată căilor ferate într'un lot de 200.000 tone.

Aceste noui împovărări pică tocmai în perioada în care au apărut grave simptome de slăbire a exploatărilor petrolifere în ţara noastră, statisticele arătând că producţia care se afla în declin încă din 1936, anul acesta, în intervalul Ianuarie - August, a fost numai de 4.830.604 tone ţiţei faţă de 5.888.174 tone în perioada corespunzătoare din 1936. Scăderea este, după cum constată d. Tancred Constantinescu, de 18%, deşi s'a forat mai mult ca anul trecut.

Randamentul pe metru liniar de foraj a scăzut astfel dela 27 tone în primele 8 luni ale anului 1936 la 18 tone în intervalul Ianuarie - August 1937, reprezentând o scădere de 34%.

Este un exemplu tipic de totală lipsă de documentare şi de înţelegere cu privire la realităţile vieţii noastre economice, agravată prin absenţa unei politici de stat în materie, ceeace face cu putinţă coexistenţa atâtor măsuri care se contrazic şi se exclud.

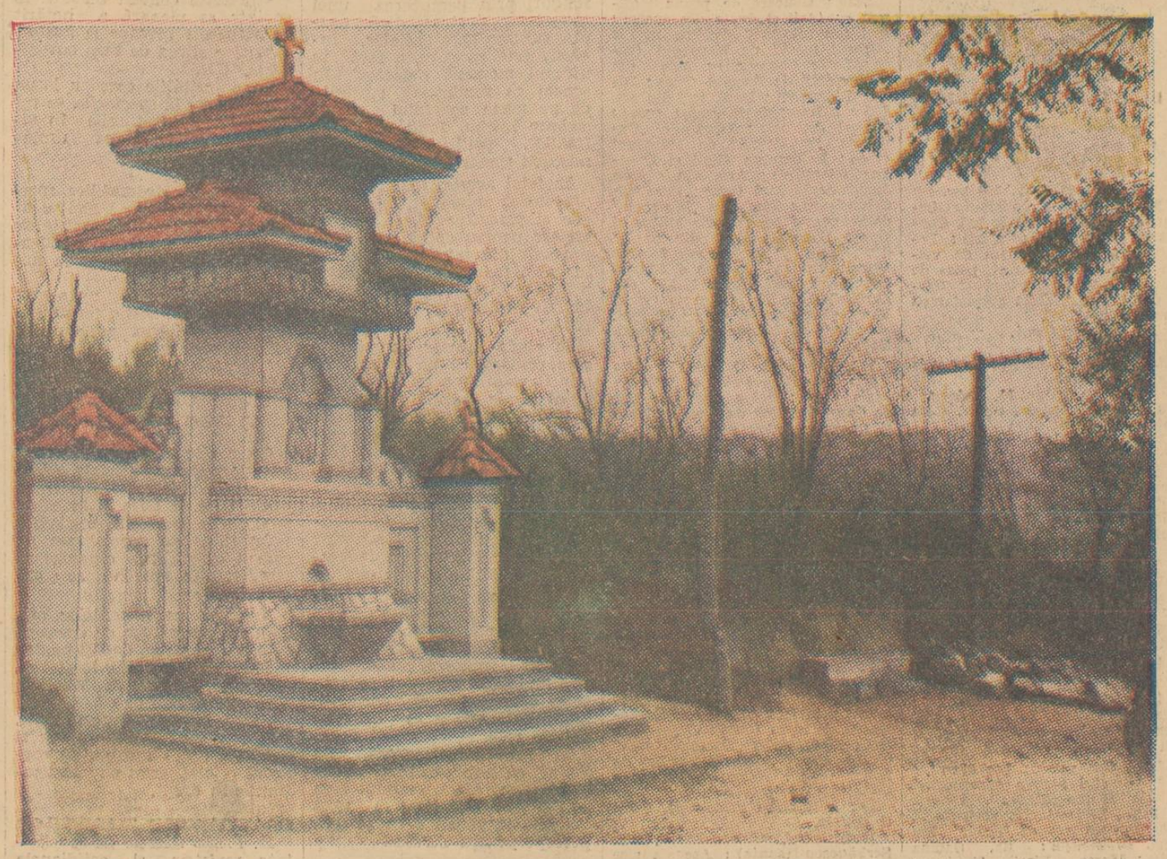

Cişmea în cruce, ridicată de generalul Georgescu Pion, în garnizoana Buicani - Chişinău şi care va fi sfinţită azi, Duminică

Architect, guard de geniu V. HONDRU.

Noul guvernator militar al Parisului

Generalul Billotte a succedat generalului Gouraud, în postul de guvernator militar al Capitalei Franţei

—oxo●oxo—

Starea sănătăţii lui Gandhi s'a înrăutăţit

Bombay, 19 (Rador). — Medicii cari îngrijesc pe Mahatma Gandhi anunţă că arterio-scleroza de care suferă marele luptător indian a ajuns într'o fază foarte periculoasă.

Starea sănătăţii sale s'ar agrava foarte mult dacă Mahatma Gandhi nu se va hotărî să renunţe la orice fel de activitate timp de mai multe luni. Se afirmă că niciodată sănătatea fruntaşului naţionalist nu a fost mai precară ca acum.

Franţa şi politica ei văzute de un prieten român

O scrisoare a d-lui Stelian Popescu, fost ministru, directorul ziarului „Universul"

Sub titlurile de mai sus, ziarul parizian „L'Ordre" publică următoarele:

„D. Stelian Popescu, fost ministru, directorul celui mai mare ziar românesc „Universul", a petrecut trei săptămâni în Franţa, cu ocazia Expoziţiei universale. La plecare, a adresat directorului nostru, d. Emil Buré, al cărui vechi prieten este, următoarea scrisoare foarte interesantă:

Scumpe prietene,

Numărul prea restrâns al admiratorilor pe cari i-am văzut adunaţi în jurul monumentului menit să arate generaţiilor actuale ca şi celor viitoare, cine a fost marele Clemenceau, m'a impresionat adânc şi m'a îndemnat să-ţi adresez această scrisoare, în care cred că rezum ceeace gândesc mulţi azi, despre Franţa.

Fără îndoială, imensitatea mulţimei de parizieni, care s'a revărsat pe Champs Elysées spre a aduce omagiu soldatului necunoscut care se odihneşte sub Arcul de triumf, însă evitând din nebăgare de seamă statuia „Părintelui victoriei", poate îndrepta neplăcuta impresiune produsă asupra străinilor de această uitare regretabilă şi să ne liniştească în ce priveşte adevăratele dispoziţiuni ale sufletului francez. Totuşi, nu este mai puţin adevărat, că există lucruri cari nu trebuie uitate niciodată, mai ales în Franţa, unde religia progresului n'a vătămat de loc cultul amintirii.

Nu este în intenţiunea mea să mă amestec în treburile dv. lăuntrice şi mă voi feri să fac, în această privinţă, cea mai neînsemnată critică. Ni se întâmplă însă nouă, prietenii dv. din afară, în virtutea tocmai a depărtării noastre, să prindem, mai bine decât dvs., cari sunteţi atât de aproape, şi pe bună dreptate, anumite greşeli în stare să vă creeze prejudicii, de altminteri ca şi nouă şi tot astfel lumii întregi.

Expoziţia dela Paris, despre care s'a vorbit pretutindeni, a dovedit fără îndoială puterea geniului fecund al Franţei: în foarte puţin timp, aţi izbutit să înălţaţi o operă, înfăptuind în chip impecabil, după preceptul clasic, îmbinarea frumosului cu utilul; aţi anulat astfel dintr'odată uneltirile îndârjite şi insidioase ale unei propagande care pretindea că Franţa se angajase pe o pantă ce-o făcea să coboare din zi în zi tot mai mult de pe planul înalt pe care ea l-a ocupat totdeauna şi pe drept pe scena naţiunilor.

Succesul pe care Franţa l-a repurtat prin reuşita expoziţiei sale, care a oferit celorlalte ţări prilejul de a înfăţişa rezultatele sforţărilor lor, în special în domeniul social, a umplut de bucurie pe toţi românii, pe cari îi mâhnise mult, ba chiar îi neliniştise, evenimentele din primăvara trecută, când se putea crede că o parte a clasei muncitoare, rău sfătuită, se va lăsa împinsă să sape înseşi temeliile forţei şi străluciri naţionale, cari sunt principiile de libertate, ordine şi muncă puse în practică.

Nimic nu va putea, într'adevăr, întuneca în noi dragostea fierbinte pentru Franţa, decât teama de a o şti pradă turburărilor lăuntrice, provocate de curente extremiste şi subversive. Declaraţiile conducătorilor şi factorilor dv. autorizaţi, că acest pericol pare definitiv înlăturat acum şi că ţara îşi va regăsi în întregime obişnuita ei faţă senină, nu pot decât să potolească şi să suprime neliniştele noastre.

Trebuie să mărturisesc, scumpe prietene, că teama care ne-a trezit neliniştea a fost exploatată cu o tenacitate iscusită, atât în România cât şi în celelalte ţări din Răsăritul european, de inamicii Franţei, cu scopul de a desface alianţele existente şi de a lega altele, ţintind, în cele din urmă, să răpească ţării tale rolul de îndrumătoare a libertăţii şi păcii, care n'ar putea dăinui fără respectul tratatelor încheiate cu preţul unor jertfe atât de mari şi sângeroase.

Şi tot teama aceasta îndeamnă unele spirite să justifice, ca să spun astfel, şovăelile Angliei de a-şi lega strâns acţiunea de aceea a Franţei pe terenul politicii externe şi de a aduce astfel soluţia diferitelor probleme externe ce rămân la ordinea zilei şi cari riscă în fiece clipă să deslănţuie o nouă conflagraţie generală.

Ultimul război, prin suferinţele pe cari le-a provocat, a tulburat şi a preschimbat cu desăvârşire omenirea. Mai multă tărie în conducerea treburilor, mai multă autoritate personală în îndeplinirea actelor publice şi mai puţină şovăială în executarea hotărîrilor plănuite sunt azi mai mult de cât oricând necesare.

Democraţia, care nu îndrăzneşte să conducă, de teama răspunderilor, duce fără doar şi poate o naţiune la peire. Popoarele vor azi să se simtă cu adevărat guvernate. Dacă bărbaţii bine intenţionaţi, cari ţin cârma, nu-şi îndeplinesc, din slăbiciune, datoria, demagogii nu vor întârzia să-i înlăture şi să-i înlocuiască, şi ştim, din pilda Spaniei, ce nenorociri şi ce ruşini vor însemna urmările venirii lor la putere.

Scurta mea şedere la Paris nu-mi permite să-mi fac o idee exactă asupra situaţiei. Am încredere în eminenţii şefi ai destinelor dv. şi sunt convins că asigurările pe cari le-au dat că totul se va normaliza, vor fi deajuns să distrugă calomniile al căror obiect este Franţa. Şi nu sunt mai puţin convins că, dacă faptele confirmă aceste asigurări, Franţa va relua, alături de Anglia, în ochii lumii şi în special în aceia ai tinerelor naţiuni, locul ei tradiţional de animatoare şi de păzitoare a păcii prin respectul tratatelor.

Căci lumea întreagă şi mai ales România stau cu ochii ţintiţi asupra Franţei. Atitudinea sa fermă înlăuntru ca şi în afară, alcătuieşte chezăşia cea mai trainică a menţinerii şi strângerii alianţelor, şi prin aceasta, adevărată salvgardare a păcii şi a civilizaţiei.

Cu toată dragostea, al tău

STELIAN POPESCU

CUM INŢELEGE UNGARIA SĂ TRATEZE MICA INŢELEGERE

CE SCRIE „NOUVELLES DANUBIENNES"

Când guvernul din Budapesta a formulat condiţiile sale cu privire la recunoaşterea egalităţii în materie de armament, la regimul minorităţilor maghiare din România, Cehoslovacia şi Iugoslavia şi la un eventual acord economic, în vederea destinderii raporturilor dintre Ungaria şi Mica Înţelegere, am spus că pentru atingerea acestui scop se impunea netezirea terenului prin înlăturarea obstacolelor ce au împiedecat până acum o politică de destindere, de conciliere şi de cordială înţelegere între statele respective.

Nu Mica Înţelegere a provocat încordarea raporturilor, ci Ungaria prin politica sa revizionistă şi prin continuele sale provocaţiuni.

Din moment ce Ungaria a crezut şi crede necesară o înţelegere cu vecinii săi, ar fi logic şi firesc, ca ea să înlăture toate acele elemente psihologice şi politice, care au împiedecat până acum stabilirea unui acord şi să ofere garanţii minime în ce priveşte dispoziţiile sale pacifice, prin luarea în seamă a realităţilor, — fără echivocuri şi rezerve, fără provocaţiuni şi condiţii inacceptabile.

Care este starea de spirit din Ungaria în timpul când se discută propunerile de „destindere" formulate de guvernul său? Cum înţeleg maghiarii să trateze azi pe vecinii lor?

Intr'o publicaţiune maghiară franceză, destinată propagandei în străinătate, „Nouvelles Danubiennes", din Budapesta, iată ce se spune:

„Pentru Ungaria mutilată este o imposibilitate morală să uite trista situaţie a milioanelor de unguri încorporaţi în ţările vecine, împotriva propriei lor voinţe şi chiar fără să fi fost consultaţi şi să contribue la ameliorarea atmosferei politice, atâta timp cât statele Micii Înţelegeri nu vor fi oferit garanţii suficiente a voinţei lor de a înlătura atmosfera înăbuşitoare ce domneşte în aceste state, între poporul dominant şi ungurii minoritari.

Căci opinia publică maghiară va mătura guvernul care, fără să fi primit asemenea garanţii, va încheia cu aceste state orice fel de acorduri".

Aşa dar, Ungaria cere „garanţii" cu privire la regimul minorităţilor maghiare şi se amestecă făţiş în afacerile interne ale statelor vecine, considerând o „imposibilitate morală" să uite „trista situaţie" ce a creat-o tratatul dela Trianon în Europa centrală.

Nu numai atât. In acelaş articol cetim:

„Dar, aşa cum a spus atât de categoric contele Ştefan Bethlen, eminentul om de stat, într'unul din articolele sale la adresa Bucureştilor, publicul ungar va mătura în acelaş mod un guvern care va renunţa la baza juridică în vederea unei revizuiri pacifice oferită de faimosul art. 19 al Pactului Societăţii Naţiunilor.

Şi acuma, ca şi altădată, ziarele sârbeşti, cehe şi româneşti se înşală amarnic, dacă vor să tragă concluzia din cele ce s'a petrecut la Sinaia, că Ungaria ar fi dispusă să înmormânteze aspiraţiile sale revizioniste pacifiste.

Trebue să se ştie că niciodată, în nicio împrejurare, Ungaria nu va renunţa la înfăptuirea aspiraţiilor sale revizioniste".

Clar şi categoric.

Intrebăm: dacă Ungaria nu înţelege să renunţe la „aspiraţiile sale revizioniste", la pretenţiile sale teritoriale, la baza juridică ce crede că i-o oferă art. 19 din pactul Societăţii Naţiunilor pentru o eventuală modificare a tratatului dela Trianon, cum se mai poate lua în serios aşa zisa politică de „destindere"? Cum se mai poate continua o discuţie cu Budapesta, în jurul unor condiţii inacceptabile, când de-acolo se răspunde numai cu ameninţări şi provocaţiuni?

R. SEIŞANU

Guvernul cehoslovac satisface doleanţele minorităţii poloneze

Varşovia, 19 (Radio-Central). — *„Gojev Varszawska" arată că guvernul din Praga ţine seama de doleanţele minorităţii poloneze din regiunea Teşin, şi că favorizează şcolile poloneze, transformând un liceu particular polonez în instituţie de stat.*

Ziarul redă o consfătuire pe care corespondentul lui din Praga a avut-o cu deputatul cehoslovac Junga, de origină poloneză, care a declarat că în privinţa doleanţelor minorităţilor poloneze, cercurile competente din Praga arată toată bunăvoinţa. Reprezentanţii comitetului pentru o înţelegere polono-cehoslovacă vor fi în curând primiţi în audienţă de d. Hodza, preşedintele consiliului care, cu această ocazie le va răspunde la memoriul prezentat acum câtva timp asupra doleanţelor minorităţilor poloneze.

Marţi se deschide sesiunea de toamnă a Sf. Sinod

Marţi, 23 c. se deschide în sala cea mare a patriarhiei, sesiunea de toamnă a sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române.

De dimineaţă, înalţii prelaţi, membri ai Sf. Sinod, vor participa la Te-Deumul obişnuit, care se va oficia în catedrala patriarhală.

După Te-Deum, se va deschide prima şedinţă sub preşedinţia I. P. S. patriarh Miron.

In această sesiune, printre problemele de seamă; se va discuta şi problema învăţământului teologic, care preocupă atât de mult pe conducătorii bisericii noastre şi pe profesorii de teologie.

Luni, se va întruni, tot la patriarhie sinodul permanent, care va rezolva lucrările la ordinea zilei.

Vizita regelui Belgiei la Londra

M. S. Regele Leopold III, în landoul regal alături de M. S. George VI, Regele Angliei, răspunde la aclamaţiile mulţimii, la Londra

Primarul din Breslau va fi trei zile oaspetele Capitalei

Vineri seară, a sosit în Capitală d. dr. Hans Friedrich, primarul oraşului Breslau.

D-sa vine dela Belgrad şi este însoţit de d. Hoesel, comisarul târgului de mostre din Breslau.

In drum spre ţara sa, d. dr. Hans Friedrich va rămâne trei zile în Capitala noastră.

Pe peronul gării de Nord, oaspele a fost salutat de d. Al. Gh. Donescu, primarul general şi câţiva funcţionari superiori ai municipiului.

Vizita primarului din Breslau, la noi, nu este oficială.

Agricultura raţională în România

de A. CORTEANU

Cine iese din Bucureşti pe şoseaua Ploeşti-Braşov, are impresia că străbate ţinuturi pitoreşti din ţările civilizate ale apusului. Calea asfaltată, perfect netedă şi mai bine întreţinută de cât bulevardele Capitalei; de o parte şi de alta, ferme bine lucrate, bine întreţinute şi înzestrate cu locuinţe frumoase, adevărate vile, cu împrejmuire de gard viu sau de sârmă ghimpată pe uluci de lemn vopsit sau de beton, instalaţie de apă pentru irigaţie şi pentru locuinţă, lumină electrică etc. Agricultura aceasta aşa de îngrijită pe marginea unei şosele asfaltate, dă senzaţia bogăţiei şi a confortului. Puterea de organizare pe care o reprezintă realizarea tehnică a acestei îmbinări de util şi de frumos, inspiră încredere românului amărât de imaginea tristă a drumurilor şi a agriculturii din aproape tot restul ţării.

— Când o să fie oare peste tot în ţara noastră, un colţ de rai, aşa cum este pe-aici?

Aceasta e întrebarea pe care mi-o pun tovarăşii de drum — ori care ar fi ei, tineri sau bătrâni, bărbaţi sau femei, — de câte ori am ocazia să străbat în goana automobilului şoseaua Bucureşti-Ploeşti. Nimeni nu se îndoeşte că va veni un moment, când de la un capăt la altul al ţării, nu se vor vedea de cât ferme înfloritoare de-a lungul unor drumuri pavate. Omul cu spirit practic se sustrage însă de sub puterea de sugestie a impresiunilor, chiar a celor mai plăcute, spre a face socoteala investiţiunilor necesare şi a rentabilităţii.

Judecat din acest punct de vedere, ceea ce se poate vedea la eşirea din Bucureşti, nu va putea fi nici odată imitat de toată ţara şi mai mult chiar că nici n'ar fi bine să fie imitat. Şoseaua Bucureşti-Braşov, e o arteră de comunicaţie internaţională şi ea a cerut cheltueli mari pe care statul le-a făcut fără a mai socoti rentabilitatea. Mai sunt multe şosele în ţară care trebue să fie asfaltate în interes naţional. Unele sunt chiar în curs de executare.

(Continuare în pag. 2-a)